

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 4251/2019
01.04.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић и Данијеле Николић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Драгољуб Палевић адвокат из ..., против туженог „ББ“ ДОО из ..., чији је пуномоћник Душанка Ђапић адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2045/19 од 16.09.2019. године, у седници већа одржаној дана 01.04.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиле изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2045/19 од 16.09.2019. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Сомбору П1 8/17 од 25.02.2019. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тужилца тражила накнаду материјалне штете због умањене радне способности и немогућности стицања зараде и накнаду нематеријалне штете за душевне болове због умањења опште животне и радне активности, смањене могућности напредовања, дискриминације и стављања у неповољнији положај у области рада, узнемиравања и психолошког злостављања, повреде угледа, части, достојанства и права личности у износима наведеним у том ставу изреке. Ставом другим изреке, обавезана је тужилца да надокнади туженом трошкове парничног поступка у износу од 549.750,00 динара у року од 15 дана под претњом извршења.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2045/19 од 16.09.2019. године одбијена је жалба тужиле и потврђена пресуда Вишег суда у Сомбору П1 8/2017 од 25.02.2019. године.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилца је благовремено изјавила ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешне примене материјалног права и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Одлучујући о изјављеној ревизији, на основу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да тужилца ревизија није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Тужила у ревизији изричито наводи битне повреде одредаба парничног поступка из тачке 5. и тачке 12. става 2. означеног члана, због којих се овај ванредни правни лек по закону не може изјавити (члан 407. став 1. тачка 2. ЗПП). Битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП су разлог за ревизију само ако су учињене у другостепенем поступку. Ревизијом тужиле се конкретно не наводи одредба процесног права коју другостепени суд није применио или је погрешно применио, а што је утицало или могло утицати на одлуку тог суд о њеној жалби.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је уговором о уређивању међусобних права, обавеза и одговорности од 15.12.2014. године засновала радни однос са туженим на радном месту директора производње. Тужени је предузеће које се бави протектирањем и обнављањем ..., а своју делатност обавља у две радне јединице - у ... и ... . Заснивањем радног односа тужила је требало да преузме целокупно пословање радне јединице туженог у ..., у којој ради већи број запослених. Оснивачи туженог су познавали тужилу која је пре заснивања радног односа са туженим 25 година радила у Предузећу „ВВ“ из ..., у последњих 15 година на месту директора протектирнице ... . Са тужиљом је постигнут усмени договор о месечној заради од 1.500 евра и начину њене исплате - део на рачун, а део у готовини и њеном повећању по истеку рока од три месеца на 1.750 евра, а затим и на 2.000 евра. По усменом договору тужиле, чије је пребивалиште у ..., изнајмљен је опремљени стан у ... који је тужени плаћао и омогућено јој коришћење службеног возила. Уговором који су странке закључиле било је уговорено да ће се тужиле у случају отказа исплатити износ од 10.000 евра. Временом је дошло до несугласица између тужиле и оснивача туженог који нису били задовољни њеним радом. Почетком јула 2015. године, пре одласка на годишњи одмор, тужила је одбила понуду за радно место у ..., а накнадно и закључење анекса уговора којим је распоређена на радно место референта за заштиту радне средине, пошто је претходно тужени укинуо њено радно место. Тужила се по завршетку годишњег одмора на рад вратила тек 30.11.2015. године и радила је до 22.12.2015. године, када јој је уручено решење о отказу уговора о раду. У међувремену, више пута је отварала боловање, а у периоду од 16.10. до 30.10.2015. године изостала је са посла без оправданог разлога.

Први психијатријски преглед тужила је обавила 24.08.2015. године и тада је постављена дијагноза акутна реакција на стрес настала због проблема на послу, са установљеном анксиозношћу умереног интензитета. Контролни прегледи су обављени 08.09.2015. године, када је постављена иста дијагноза и 13.11.2015. године, када су постављене две дијагнозе - велика реакција на стрес са реакцијом маладаптације и функционална болест апарата за равнотежу. Тужени је решењем од 21.12.2015. године отказао уговор о раду зато што тужила није потписала анекс тог уговора. Спор за поништај тог решења окончан је правноснажно, решењем П1 408/16 од 22.07.2017. године којим је тужба одбачена због протеча рока за њено подношење. Психијатријским прегледом обављеним 20.01.2016. године, након уручења решења о отказу уговора о раду, постављена је дијагноза депресија (промене проузроковане срединским утицајем) и тужиле дата терапија лековима. Иста дијагноза постављена је на контролним прегледима обављеним у периоду од фебруара до маја 2016. године. На

последњем контролном прегледу од 23.05.2016. године уочено је погоршање тужиљиног здравља, због чега је упућена на болничко лечење у трајању од 25.05. до 30.06.2016. године, са истом дијагнозом. По отпусту са болничког лечења тужиља је наставила лечење амбулантним прегледима и коришћењем лекова. По налазу и мишљењу вештака неуропсихијатра, код тужиље је, као последица серије интерперсоналних инцидената, настао реактивни психички поремећај - реакција на стрес и поремећај прилагођавања, као и стање реактивне депресије, због чега је она трпела душевне болове одређеног интензитета и дужине трајања услед доживљене повреде части и угледа. Установљена обољења, уз друга обољења органске природе, смањили су тужиљину радну способност за 60%.

Између странака вођено је или се још увек води више поступака. Правноснажно су, одбијањем тужбеног захтева, окончани парнични поступци у којима је тужиља захтевала исплату износа од 10.000 евра, уговореног за случај отказа уговора о раду и судску заштиту од злостављања на раду. У току је парница у којој тужиља тражи исплату зараде, накнаду за неискоришћени годишњи одмор и трошкове превоза. Тужиља је правноснажно осуђена за кривично дело проневере, извршено присвајањем лап-топ уређаја и мобилног телефона који су јој дати приликом заснивања радног односа и које, по престанку рада, није вратила туженом.

На овако утврђено чињенично стање, чију правилност и потпуност тужиља не може оспоравати ревизијом (члан 407. став 2. ЗПП), нижестепени судови су правилно применили материјално право.

Према одредби члана 164. Закона о раду, послодавац је дужан да накнади штету коју запослени претрпи на раду или у вези са радом, повредом неког његовог права или повредом, односно нарушењем здравља запосленог. Повреда права запосленог постоји када послодавац донесе одлуку или предузме радњу која није у складу са законом или општим актом. Основ одговорности за штету насталу таквом повредом је кривица, у складу са чланом 154. став 1. Закона о облигационим односима, односно незаконит акт или поступак послодавца. У случају повреде права из радног односа запослени може да оствари право на накнаду материјалне штете, а под одређеним условима и право на накнаду нематеријалне штете.

Накнада нематеријалне штете се по члану 200. став 1. Закона о облигационим односима може досудити ако је повреда изазвала озбиљнији поремећај психичке, односно емоционалне равнотеже у виду душевних болова чији интензитет и трајање оправдава одређивање правичне новчане сатисфакције. Такав поремећај обично се јавља код незаконитог престанка радног односа, када је запослени изложен душевним боловима због повреде права на рад, а у случају шикане и због повреде личног интегритета, односно достојанства.

Тужиља у овом спору потражује накнаду материјалне штете у складу са чланом 188. и чланом 195. Закона о облигационим односима, као и накнаду нематеријалне штете за душевне болове због повреде угледа, части и права личности предвиђене чланом 200. став 1. истог закона.

Из утврђених чињеница, нарочито оних утврђених вештачењем, следи да је психички поремећај тужиље временски и садржајно повезан са спољним трауматичним догађајем - серијом интерперсоналних инцидената и лоше комуникације са послодавцем, испољених прозивањем и наговештавањем да послодавац није задовољан њеним радом те премештајем на друго радно место, који су у коначном резултирала губитком посла. Ове поступке тужиља је доживела и као злостављање на раду, због чега је тражила и судску заштиту. Судски поступак заштите од злостављања на раду правноснажно је окончан пресудом П1 13/15 од 05.09.2016. године. Том пресудом одбијен је тужбени захтев за утврђење да је тужиља злостављана на раду лишавањем конкретних радних задатака, непримерним коментарисањем њених радних способности и резултата, покушајем одузимања средстава за рад, избегавањем комуникације и блокадом службеног мобилног телефона и електронске адресе, као и злоупотребом права на доношење појединачних аката погоршавањем услова рада. Истом пресудом одбијен је и тужбени захтев којим је тужиља тражила накнаду нематеријалне шете за душевне болове због повреде достојанства, здравља, личног и професионалног интегритета и положаја.

Следствено изложеном, у међусобном односу странака заснованом уговором о раду, није постојало злонамерно и шиканозно понашање тужене извршено са намером да се тужиљи повреди углед, част и друга права личности, односно нанесе душевни бол. То поред осталог потврђује и правноснажна судска одлука којом је одбијен захтев тужиље за утврђење да је тужени злостављао на раду. Решење о отказу уговора о раду је законито - није поништено у судском поступку, а законитим актом о престанку радног односа запосленом се не може проузроковати штета.

Из наведених разлога, по оцени Врховног касационог суда, нису основани ни наводи ревизије о погрешној примени материјалног права, због чега је на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено као у изреци.

Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић